

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 132 576/99
Signatura: bm4rs102

Oblastní pracoviště č.13 Olomouc
Okresní pracoviště Přerov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola s předškolním zařízením mateřskou školou Drahotuše Hranická 100, 753 61 Hranice IV - Drahotuše
IZO:	043 541 496
Identifikátor ředitelství:	600 146 553
Ředitelka školy:	Mgr. Marie Pošíková
Zřizovatel:	Město Hranice, Pernštejnské náměstí 1, 753 01 Hranice
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Přerov, Bratří Hovůrkových 17, 751 52 Přerov
Termín inspekce:	8. až 11. června 1999
Inspektoři:	Mgr. Sylva Fitříková, Mgr. Marie Pospíšilová, Mgr. Vojtěch Dokoupil
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol a školských zařízení, rozvrhy hodin, řád školy, zápisy z pedagogických porad, personální dokumentace vybraných pedagogických pracovníků, učební dokumenty vzdělávacího programu Obecná škola, tematické a časové plány učiva hospitovaných předmětů, vybrané třídní knihy, žákovské knížky, deníčky, sešity žáků, roční plán práce mateřské školy, měsíční organizační plán činnosti, plány výchovně-vzdělávací činnosti, přehledy výchovné práce a docházky, evidenční listy dětí

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní informace

Základní škola má v pěti třídách prvního stupně a pěti třídách druhého stupně celkem 242 žáky, což je průměrně na třídu 24,2 žáků. Ve dvou odděleních mateřské školy je 45 dětí.

Ve všech ročnících základní školy probíhá výuka podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97-20.

Další hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání je provedeno především z hlediska poznatků získaných při hospitacích.

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Mateřská škola:

Dvě třídy mateřské školy jsou umístěny ve starší patrové budově adaptované pro účely předškolního zařízení. Každé třídě přísluší herna a sociální zařízení, součástí vybavenosti jsou šatny, přípravný stravy, kancelář, sociální zařízení a šatna pro zaměstnance. Menší prostorové podmínky tříd vyhovují spíše nižšímu počtu docházejících dětí (do 20). Třídy s dětskými koutky jsou vybaveny převážně starším nábytkem, který je částečně inovován. Do třídy v přízemí byly zakoupeny nové stoly a židle pro děti.

Úroveň vybavení hračkami, učebními pomůckami a didaktickou technikou je standardní. Při hospitacích využívaly učitelky spíše tradiční pomůcky – obrazový materiál a magnetické tabule.

Knihovna je velmi dobře zásobena dětskou i odbornou literaturou, průběžně je doplňována novinkami z oblasti předškolní výchovy.

V areálu mateřské školy je dobře udržovaná zahrada, vybavená dřevěnými i kovovými průlezkami, pískovišti, skluzavkami a houpačkami.

Materiálně-technické podmínky mateřské školy ČŠI hodnotí jako průměrné.

Základní škola:

Materiálně-technické vybavení umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program, i když ve srovnání s jinými školami obdobné velikosti je škola vybavena hůře.

S výjimkou jedné učebny na prvním stupni probíhá výuka v prostorných třídách vybavených většinou starším opotřebovaným nábytkem a starším typem tabulí. Žákovský nábytek je postupně obnovován. Některé kmenové třídy slouží jako odborné učebny, samostatná místnost je určena výuce německého jazyka. Schází odborná učebna fyziky.

Na prvním stupni je dostatek učebních pomůcek a audiovizuální techniky, která je v průběhu vyučování využívána. Nové pomůcky jsou nakupovány převážně pro výuku cizích jazyků, některé pomůcky si připravují učitelky samy.

Vybavení pomůckami na druhém stupni je skromnější. Např. v kabinetech dějepisu a fyziky jsou starší pomůcky, nevyužit je zpětný projektor.

Ve dvou třídách, ve kterých se vyučuje cizímu jazyku, jsou televizory s videopřehrávači. Učitelky mají k dispozici také kazetové přehrávače a kazety s cizojazyčnými nahrávkami textů k příslušným kapitolám učebnic.

Negativem je nedostatečné vybavení žáků učebnicemi v předmětu občanská výchova a fyzika. V šesté třídě scházely učebnice občanské výchovy šesti žákům, žáci dvou sedmých tříd měli k dispozici jen jednu sadu učebnic, kterou učitel podle potřeby přenášel z jedné třídy do druhé. V deváté třídě nemají žáci učebnice fyziky vůbec. Ve 2. pololetí bylo problematické také vybavení učebnicemi anglického jazyka.

Namátková kontrola však neshledala neefektivní čerpání finančních prostředků.

Prostorové dispozice školy jsou na průměrné úrovni, vybavení pomůckami, učebnicemi a přístroji důležitými pro výchovně-vzdělávací činnost ve sledovaných oblastech je spíše podprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Mateřská škola:

Vybavení pracovního prostředí je přizpůsobeno celodennímu pobytu dětí a výchovně-vzdělávacímu programu. Potřebám předškolního zařízení vyhovují světelné i tepelné podmínky. Ve škole je pořádek a čistota. Na estetické úpravě prostředí se podílejí i děti.

Ve třídách bylo ke dni inspekce zapsáno celkem 45 dětí. K navýšení počtu došlo v průběhu školního roku na žádost rodičů. Projednání výjimky z počtu dětí ve třídě ve smyslu §4 odst. 8 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách, nebylo písemně doloženo.

Denní režim je sestaven v souladu s psychohygienickými požadavky. Dodržuje stravovací stereotypy, pobyt venku a odpočinek dětí. V mateřské škole je dětem zajišťováno celodenní stravování, zabezpečen je také pitný režim.

Psychohygienické podmínky mateřské školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Základní škola:

Psychohygienické podmínky vytvořené žákům školy nejsou zcela ideální. Mají svá pozitiva i negativa.

Pozitiva:

1. sledované hodiny jsou zařazeny do rozvrhu hodin podle didaktických zásad s výjimkou dvou hodin občanské výchovy (viz níže)
2. úkoly jsou zadávány v přiměřeném rozsahu a četnosti
3. žakovský nábytek odpovídá svou velikostí antropometrickým požadavkům
4. všechna okna s výjimkou oken jedné učebny jsou vybavena žaluziemi proti slunci
5. škola umožňuje žákům nákup svačin včetně tekutin
6. správní zaměstnanci zabezpečují žákům a pedagogům čisté prostředí, třídy prvního stupně a chodby školy jsou esteticky upravené, estetika tříd druhého stupně potřebuje zlepšení

Negativa:

1. v šesté třídě je občanská výchova vyučována ve dvou po sobě následujících dnech
2. některým žákům scházejí učebnice
3. mezi 5. a 6. hodinou je jen pětiminutová přestávka
4. hluk ve třídách s okny na frekventované silnici je nadměrný
5. ve většině vyučovacích hodin na druhém stupni scházely relaxační techniky
6. nevhodně jsou posazení žáci praváci - leváci (navzájem si při psaní překáží)
7. ve většině sledovaných předmětů na druhém stupni jsou prováděny časté krátké písemné testy
8. někteří žáci i přes upozornění nenosí brýle

Pro výchovně-vzdělávací činnost školy a mateřské školy jsou celkově zajištěny průměrné psychohygienické podmínky.

3 Hodnocení personálních podmínek

Čtyři učitelky mateřské školy, všechny učitelky prvního stupně a učitelé druhého stupně, jejichž předměty byly hospitovány, mají požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilost. Učitelky cizích jazyků složily státní závěrečnou zkoušku z jazyků, jimž vyučují. Učitelka angličtiny průběžně absolvuje řadu kurzů z anglického jazyka zakončených zkouškami.

Provoz předškolního zařízení i základní školy vzorně zabezpečuje dostatečné množství provozních pracovníků.

Personální podmínky pro zabezpečení výuky jsou nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Týdenní tematické plány výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole zahrnují jednotlivé výchovné složky, úkoly jsou diferencovány podle věku dětí. Na základě provedených hospitací a kontroly třídní dokumentace bylo zjištěno, že učební plány jsou plněny.

V základní škole mají všichni učitelé zpracovány osnovy obecné školy do časových a tematických úseků. Zpracování je na různé úrovni - od orientačního po podrobné. Většina těchto plánů kopíruje používané učebnice, což není v rozporu s realizovaným vzdělávacím programem. Problém by mohl nastat při přestupu žáka na školu se vzdělávacím programem Základní škola, neboť časové a tematické rozdělení osnov tohoto vzdělávacího programu je poněkud odlišné - konkrétně ve fyzice.

Srovnáním osnov hospitovaných předmětů na 2. stupni se zápisy v třídních knihách a se zápisy v sešitech žáků bylo zjištěno, že osnovy těchto předmětů jsou plněny. Jen v VI. třídě v dějepise a fyzice a v VII.B třídě ve fyzice byl zaznamenán časový skluz probíraného učiva.

V 5. ročníku nejsou dobře rozdělena témata přírodovědy a vlastivědy, čímž není zaručeno řádné plnění osnov v těchto předmětech.

Osnovy nejsou v celém rozsahu plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Mateřská škola:

Hospitace proběhly v obou třídách. Ve třídě mladších dětí bylo sledováno ranní cvičení a režimové momenty, u starších dětí řízená činnost - rozvíjení poznání.

Ranní cvičení probíhalo tradiční formou, obsahovalo přirozená cvičení, zdravotní cviky a pohybovou hru. Děti se na cvičení nepřevlékaly. Učitelka cvičila společně s dětmi, ale neopravovala nepřesné provádění některých cviků. Při pohybové hře nedbala příliš na hlasovou hygienu, děti křičely.

Pozn.: V průběhu hospitace bylo zjištěno, že jedno dítě potřebuje zvýšenou péči. ČŠI doporučuje konzultaci s rodinou eventuelně s PPP.

Ve třídě starších dětí vedla učitelka řízený rozhovor, který byl shrnutím poznatků o všech ročních obdobích a prohloubením znalostí o přírodě v létě. K motivaci využila obrazový materiál. Děti byly vedeny k samostatnému projevu formou dialogu, odpovídaly

především na otázky učitelky podle předložených obrázků. Jejich znalosti byly na dobré úrovni. Během řízených činností nebyla zařazena relaxace, která by děti více aktivizovala.

V průběhu hospitační činnosti nebyly zaznamenány moderní přístupy, převládal frontální způsob práce, rutinní metody a formy.

Sledované činnosti měly průměrnou úroveň.

Základní škola 1. stupeň:

Český jazyk

V českém jazyce získávali žáci vědomosti v přiměřeném tempu i rozsahu. Každá vyučovací jednotka měla stanovený cíl, kterého bylo dosaženo. Zvolené vyučovací metody byly přiměřené věku žáků, přístup k žákům diferencovaný podle jejich pracovního tempa. Většinou bylo procvičováno probrané učivo. Učitelé použili v hodinách skupinovou i samostatnou práci, nezapomínali na mezipředmětové vztahy, zejména související s výchovnými předměty. K názornosti a efektivnosti výuky přispěla didaktická technika a ostatní pomůcky.

Žáci měli dostatečný prostor pro uplatnění svých aktivit a iniciativ i pro relaxaci. Každý žák byl po svém výkonu většinou slovně ohodnocen. Dostačující je četnost známek v žákovských knížkách. Objevily se i zapsané pochvaly za příkladnou přípravu na výuku.

Žáci čtou přiměřeně svému věku. Úroveň písma je spíše nadprůměrná. Sešity jsou opravovány učiteli i žáky. Domácí úkoly jsou zadávány z procvičeného učiva v množství přiměřeném věku i probíranému učivu.

Prvouka a vlastivěda

Výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. Tématy hodin byly v této době zpravidla opakování a procvičování probrané látky. Stanovených cílů bylo dosaženo. Učitelé přistupovali k žákům diferencovaně. Při sdělování vlastních poznatků byli žáci dostatečně aktivní. Opět nechybělo užití mezipředmětových vztahů, učivo bylo zařazováno do větších tematických celků. Práce ve skupinách a samostatná práce byly samozřejmostí. Mimo jednu hodinu používali učitelé dostatek názorných pomůcek i přírodnin.

Cizí jazyky

Výuka cizích jazyků - anglického a německého - má velmi dobrou úroveň. Hospitované hodiny měly spád, žáci pracovali s chutí, prokazovali znalosti úměrné době, po které se jazyku učí.

Střídání činností, zábavná a hravá forma byly na místě zvláště u žáků nižších tříd. Žáci vyšší tříd byli vedeni k samostatné práci, její správnost učitelka zpětně kontrolovala.

Pozitivem hodin bylo, že učitelky hovořily s žáky v jazyce, kterému se učili. Žáci dobře reagovali. Nechyběla motivace, průběžná pochvala, závěrečné zhodnocení hodin a v nižších třídách relaxace. V dostatečné míře byly v hodinách používány pomůcky a pomocné materiály, některé vyrobené učitelkou.

Počet známek zapsaných v žákovských knížkách je dostačující.

Dějepis

Hodiny dějepisu měly různou úroveň. Od neefektivní, v níž převládala naprostá pasivita žáků (vyslechli připravené čtené referáty spolužaček), po rušnou hodinu s řadou činností. Ve dvou ze tří hospitovaných hodin byli žáci vedeni k samostatné práci a k vlastnímu formulování závěrů. Úspěšnější byli žáci šesté třídy.

Ve všech hodinách byla příznivá atmosféra, která se vyznačovala dobrou interakcí mezi učitelkami a žáky, bylo používáno mezipředmětových vztahů, na žáky byly kladeny přiměřené nároky.

Hodiny postrádaly relaxační chvílky, v některých z nich nezbyl v závěru čas na shrnutí a zopakování nového učiva.

Žákovské sešity obsahují přiměřené zápisy, učitelkami jsou málo kontrolovány. Negativem je diktování zápisů.

Četnost klasifikace je dostačující, méně vhodné jsou časté krátké písemné testy.

Fyzika

Fyzika je vyučována v kmenových třídách a pomůcky potřebné k výuce musí být z kabinetu podle potřeby přenášeny. V hospitovaných hodinách byly použity tedy pomůcky nejdůležitější, spíše demonstrační. Vyučování probíhalo metodami typu otázka učitele - odpověď žáka. Otázky byly většinou jednoduché, jen v jedné hodině byla žákům předložena k řešení otázka problémová.

Pozitivem hodin byla dobrá atmosféra ve třídách, žáci pohotově reagovali, při opakování prokazovala většina z nich dobré znalosti. Ve všech hodinách bylo využito mezipředmětových vztahů.

K negativům výuky patří absence takových metod, podle kterých by se žáci mohli více podílet na přijímání nových poznatků. Zatím jim jsou poznatky většinou pouze předkládány. Ke dni inspekce nebyly ještě provedeny laboratorní práce. V hodinách také chyběly relaxační techniky.

Žákovské sešity obsahují přiměřené zápisy, učitelem jsou vidované, jejich grafická úroveň je dobrá.

Četnost klasifikace za pololetí je přiměřená, převládají výborné a chvalitebné známky. Většina hodnocení je z písemných testů.

Občanská výchova

Hospitované hodiny měly dobrou úroveň, výuka žáky zaujala. Učitelé použili metodu rozhovoru, navazovali na již známé skutečnosti, vyzdvižen byl význam vlastního regionu. Při zajímavém a zábavném způsobu opakování prokázali žáci dobré znalosti a dobré vyjadřovací schopnosti. V průběhu hodin střídali učitelé činnosti, aktivizovali žáky a ověřovali si, zda žáci novému učivu rozumějí.

Pozitivem byla přátelská atmosféra, negativem špatné posazení žáků pravák - levák.

Sešity mají převážně dobrou úroveň, učitelé jsou kontrolováni. Četnost známek je dostačující, negativem je převaha písemných testů.

Závěr:

Výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole schází progresivní metody, které jsou trendem současné předškolní výchovy.

Kvalita vyučování na 1. stupni základní školy má dobrou úroveň.

Průběh většiny hodin na druhém stupni měl klasickou stavbu. Jen část výuky probíhala tak, aby vyhovovala pojetí, na kterém staví vzdělávací program Obecná škola.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Mateřská škola:

Vzájemné vztahy mezi staršími dětmi byly v průběhu inspekce kultivované a přátelské. Drobné konflikty se vyskytly mezi mladšími dětmi, učitelka je řešila domluvou. V sebeobslužných dovednostech jsou děti vedeny k přiměřené samostatnosti. Náležitá pozornost je věnována přípravě předškolních dětí na další vzdělávání. Učitelky spolupracují s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Základní škola:

V průběhu vyučování prokázala většina žáků prvního stupně, že dokáže dobře formulovat své názory. Žáci dobře čtou a úhledně píší.

Na druhém stupni rozvíjejí nejlépe znalosti žáci, kteří se učí anglickému jazyku. Učitelka pořádá školní kolo jazykové soutěže, podporuje žáky v účasti korespondenční soutěže organizované Britskou radou, patnáct žáků VI. třídy je zapojeno do programu Evropské Unie Evropské jazykové portfolio.

Fyzikálních olympiád se škola nezúčastňuje. Podklady o pořádání dalších aktivit nebo soutěží v jiných předmětech, kterými by se škola prezentovala, nebyly ČŠI předloženy.

Vystupování a chování žáků bylo v průběhu inspekce, jak při vyučování tak o přestávkách, kultivované. Patrná byla důvěra žáků k učitelům, přátelské vztahy byly pozorovány i mezi žáky samotnými.

Při hodnocení chování žáků převládají více než dvakrát kázeňská opatření (napomenutí a důtky) nad pochvalami. Těch užívají učitelé při čtvrtletních hodnoceních jen zřídka. Přesto, ve srovnání s jinými stejně velkými školami, např. městského typu, se na této škole vyskytuje podstatně méně vážných kázeňských problémů. Ze strany školy by bylo vhodné používat více i pozitivního hodnocení.

Vzhledem k tomu, že prokazatelně dobrými výsledky vyučování se prokázala pouze výuka anglického jazyka, lze celkovou úroveň výsledků vyučování označit za průměrnou.

7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost

Škola se může pochlubit řadou mimoškolních aktivit. Pravidelně pořádá pro zájemce ze základních škol okresu Přerov lyžařské prázdniny, v květnu akci odpoledne pro rodiče a žáky, v červnu sportovní den a odpoledne her pro své žáky a děti mateřské školy. Úspěšní jsou členové školního oddílu juda - získali již několik pohárů za vítězství.

Nezapomíná se ani na kulturní akce. Škola je pořadatelem již známé okresní pěvecké soutěže POPNOTA pro žáky 1. až 9. ročníku, pořádány jsou zájezdy do divadel.

Aktivity školy, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost, mají nadprůměrnou úroveň.

ZÁVĚRY

- materiálně-technické vybavení školy je pouze na průměrné úrovni, umožňuje však realizovat její výchovně-vzdělávací činnost
- některým žákům scházejí učebnice (fyziky, občanské výchovy a po časově omezenou dobu anglického jazyka)
- psychohygienické podmínky je třeba zlepšit, odstranit většinu negativ je v kompetenci školy
- personální zabezpečení výchovně-vzdělávací činnosti je nadprůměrné

- v mateřské škole jsou úkoly tematických plánů plněny, osnovy přírodovědy a vlastivědy na prvním stupni základní školy plněny nejsou
- ve výchovně-vzdělávacích činnostech mateřské školy chyběly moderní metody a formy práce
- výuka v základní škole probíhala převážně tradičními metodami a formami práce, které neodpovídají filozofii zvoleného vzdělávacího programu
- škola organizuje časté mimoškolní aktivity, některé na okresní úrovni

Podmínky a průběh výchovně-vzdělávací činnosti ve sledovaných oblastech hodnotí ČŠI jako průměrné.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Sylva Fitříková v.r.

členové týmu Marie Pospíšilová v.r.

Vojtěch Dokoupil v.r.

V Olomouci dne 2. července 1999

Přílohy:

Inspekční zprávu jsem převzala dne 16. 7. 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Mgr. Marie Pošíková v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Hranice	1999-08-02	132 602/99
Školský úřad: Přerov	1999-08-02	132 601/99

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-------	---------	------

---	---	Připomínky k inspekční zprávě nebyly zaslány.
-----	-----	---